

ת"פ 53298/06/20 - מדינת ישראל נגד אייל עוזרי

בית משפט השלום בראשון לציון
ת"פ 53298-06-20 מדינת ישראל נ' עוזרי

בפני
בעניין: כבוד השופט עמית מיכלס
מדינת ישראל

המאשימה

נגד

אייל עוזרי

הנאשם

בשם המאשימה: עו"ד נעמה לסרי ועו"ד יסמין נוי

בשם הנאשם: עו"ד שגיא גרינפלד ועו"ד יהונתן דנה

גזר דין

רקע ועובדות כתב האישום

1. הנאשם הורשע על יסוד הודאתו, במסגרת הסדר דיוני שכלל את תיקון כתב האישום, בעבירות שעניין **גידול סם מסוכן**, לפי סעיף 6 לפקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש], התשל"ג-1973 (להלן: פקודת הסמים המסוכנים) **והחזקת סם מסוכן שלא לצריכה עצמית**, לפי סעיפים 7(א) ו-7(ג) רישא לפקודת הסמים המסוכנים.

2. מעובדות כתב האישום המתוקן עולה שבתקופה הרלוונטית שכר הנאשם דירה בעיר ראשון לציון (להלן: הדירה), בה התגורר עם אשתו. ביום 17.6.2020 גידל הנאשם בחדר בדירה 30 שתילים של סם מסוכן מסוג קנאביס (להלן: הסם) במשקל כולל של 6.82 ק"ג נטו. את השתילים גידל הנאשם בתוך אדניות, תוך שימוש בכלים שונים כמו מזגן נייד, מאווררים, גופי תאורה, צינורות מים להשקיה וחומרי דישון. נוסף על כך החזיק הנאשם במקומות שונים בדירה 491.76 גרם של קנאביס. כתב האישום מתאר את סיבת הגעת השוטרים לדירה, אולם סיבה זו אינה רלוונטית לענייננו, וספק בעיניי עד כמה נכון היה לכלול אותה מלכתחילה בכתב האישום המתוקן.

3. ההסדר הדיוני כלל את הסכמת הצדדים להפנות את הנאשם לשירות המבחן לצורך עריכת תסקיר, והוא לא כלל הסכמות כלשהן לעניין העונש שייגזר עליו.

4. מטעם שירות המבחן הוגשו שני תסקירים לעונש, בסופם המליץ שירות המבחן להטיל על הנאשם צו מבחן למשך שנה, צו של"צ בהיקף של 250 שעות, קנס והתחייבות להימנע מעבירה.

ראיות וטיעוני הצדדים לעונש

5. מטעם המאשימה הוגשו צילומים של השתילים ושל הסמים שנתפסו (ת/1).

6. מטעם הנאשם העידו מר ליאור גולדשטיין - מעסיקו של הנאשם בחברה המספקת שירות לרשתות מחשבים, וכן אחיו הבכור, מר מיכה עוזרי.

מר גולדשטיין ציין כי הנאשם עובד חיוני ומסור, ושהוא סומך עליו "בעיניים עצומות". עוד הוסיף, שהואיל והחברה עובדת בין היתר בתחום של מכשירי רפואה, אזי נדרשים העובדים, לרבות הנאשם, לחתום מעת לעת על חוזים הכוללים הצהרה לפיה הם נעדרים עבר פלילי בשבע השנים האחרונות. לצורך המחשת הדברים הוגש חוזה לדוגמה (נ/1). מר גולדשטיין ציין שהוא מודע לעבירות בהן הורשע הנאשם ושהופתע לגלות על מעורבותו, אולם הסביר שבשל חיוניות הנאשם לתפקוד החברה, הוא מעוניין להמשיך להעסיקו. לדבריו, ככל שהנאשם יורשע "זאת תהיה מכה אנושה", לא רק לנאשם עצמו אלא גם לחברה.

מר עוזרי, סיפר שמאז ומעולם היה הנאשם "ילד טוב". לדבריו, המשפחה רחוקה מעולם הפשע הגם שהוא ואחיו גדלו "בבית עם הרבה אלימות". האח הוסיף שלמרות הנסיבות הקשות, הנאשם בעל תעודת בגרות ותואר ראשון, הרצה במכללה ועוסק במחשבים כבר שנים רבות. עוד ציין שהנאשם עובר הליך משמעותי בטיפול וחש חרטה עצומה על מעשיו. לדבריו, הנאשם החל להשתמש בקנאביס לאחר שאמם חלתה בסרטן במטרה לשכנע אותה להשתמש בקנאביס רפואי, כאשר לאחר מותה, הנאשם "התרסק נפשית" ופיתח תלות בסם. האח הוסיף כי בהמשך ניסה הנאשם לפתוח מסעדה אך נחל כישלון וצבר חובות כבדים, דבר שגרם להתדרדרות נוספת במצבו. לדבריו, הוא היה "בהלם מוחלט" כששמע על מעצרו של הנאשם.

7. בטיעוניה לעונש עמדה ב"כ המאשימה על הערכים המוגנים בהם פגע הנאשם ועל נסיבות ביצוע העבירות. בין היתר ציינה את התכנון שקדם לביצוע העבירות, ההוצאות שהושקעו בגידול השתילים ומשקלם הכולל, העומד על 6.82 ק"ג, המעיד על "פוטנציאל עסקי אדיר". כן הטעימה את סירוב הנאשם לפתוח את דלת ביתו לשוטרים שהגיעו למקום, עד אשר איימו לפרוץ אותה. המאשימה ביקשה לדחות את גרסת הנאשם לפיה גידל את הסם לצורך שימוש עצמי וגרסה כי המניע לביצוע העבירות נעוץ בחובותיו הכבדים של הנאשם. ב"כ המאשימה עתרה לקבוע מתחם ענישה הנע בין 10 חודשי מאסר בפועל ל-36 חודשים לצד מאסר על תנאי וקנס, תוך שהדגישה את מגמת ההחמרה בענישה על עבירה של גידול סמים. אשר לעונשו של הנאשם, גרסה התובעת כי אין זה המקרה לחרוג ממתחם הענישה ההולם, וביקשה להשית על הנאשם עונש בשליש התחתון של המתחם לאור נסיבותיו האישיות והתסקיר החיובי.

8. מנגד, עתר ב"כ הנאשם לחרוג ממתחם העונש ההולם ולהימנע מהרשעת הנאשם. הסנגור גרס כי לפנינו גידול

סם "הכי פשוט שיש", ללא גניבת חשמל או עבירות נלוות - נסיבות בהן על פי הפסיקה ניתן להימנע מהרשעה. אשר למניע העומד ברקע לעבירות - ביקש הסנגור לקבל את גרסת הנאשם, שהסביר עוד בחקירתו הראשונה שעלויות הסם הגבוהות ורצונו להימנע ממגע עם חברה שולית, הובילו אותו לגידול הסם לצורך שימוש עצמי. ב"כ הנאשם הוסיף כי הואיל וכתב האישום המתוקן כולל עובדות מוסכמות בגדרן לא צוין שהעבירות בוצעו מתוך מניע כלכלי, אזי מנועה התביעה מלטעון זאת בשלב הטיעונים לעונש. כן צוין שהמשקל הנקוב בכתב האישום הוא משקל העצמים ולא משקל הסם שניתן להפיק מהם, שהוא פחות בהרבה.

הסנגור עמד על נסיבותיו האישיות של הנאשם כמפורט בתסקיר, והטעים שחרף קשיים אלו, הצליח הנאשם להפוך לאדם יצרני ושומר על יציבות תעסוקתית משך 8 שנים. עוד הפנה להליך הטיפול שערב הנאשם משך שישה חודשים, לרבות בדיקות שתן נקיות שמסר, וציין שהנאשם לא משתמש בסמים מזה כ-10 חודשים. כן הפנה להערכת שירות המבחן לפיה פחת הסיכון להישנות עבירות מצדו. ב"כ הנאשם ביקש לדחות את טענת המאשימה לפיה סטייה ממתחם העונש אפשרית בעיקר במקרים בהם כלל ההליך השיקומי גמילה אינטנסיבית בקהילה סגורה. מטעם ההגנה הוגשו מסמכים המעידים על חובותיו של הנאשם (נ/2) ונטען שעדות מעסיקו מוכיחה שככל שהנאשם יורשע בדין ייגרם לו נזק קונקרטי ממשי בדמות אובדן עבודתו ופרנסתו, בפרט בתקופה קשה זו, בה הוא שרוי ממילא במצוקה כלכלית.

לאור כל האמור לעיל, בהתחשב בנסיבות העבירה, בהודאת הנאשם ונטילת האחריות מצדו, ובהינתן נסיבותיו האישיות וההליך הטיפולי שעבר, עתר הסנגור להימנע מהרשעת הנאשם ולהסתפק בצו השל"צ עליו המליץ שירות המבחן.

9. הנאשם ניצל את זכות המילה האחרונה, ועמד על נסיבות חייו הקשות כפי שהובאו בתסקיר המבחן ומפי סנגורו. הנאשם שב והסביר שהחל להשתמש בסמים בעקבות מחלת אמו, עמה עישן ביחד, עד שהתמכר והחל לגדל את הסם כיוון שלא הצליח לממן את עלותו. לדברי הנאשם, הטיפול בשירות המבחן סייע לו מאוד והיום הוא "במקום אחר לגמרי" ולא מרגיש עוד צורך לעשן. עוד ציין הנאשם שעבודתו מהווה עבורו עוגן, ובזכותה הוא מצליח להחזיר את חובותיו (כ-3,000 ₪ בחודש). הנאשם חתם דבריו בכך שאינו רוצה לשוב ולהגיע למעמד זה בעתיד.

סוגיית ביטול ההרשעה

10. אקדים אחרית לראשית ואומר שלאחר שבחנתי את טיעוני הצדדים, הגעתי לכלל מסקנה כי מקרה זה אינו נמנה על החריגים המאפשרים הימנעות מהרשעת הנאשם בדין.

11. פעמים רבות נדרש בית המשפט לעסוק בסוגיה של ביטול הרשעה, זאת על אף ההלכה הברורה שנקבעה בהלכת כתב [ע"פ 2083/96 כתב נ' מדינת ישראל (21.8.1997) (להלן: עניין כתב)], לפיה סופו של הליך פלילי להסתיים, ככלל, בתוצאה של הרשעתו של מי שנמצא אשם בדין. כזכור, בבסיס ההלכה עומדים רציונלים שונים, ובהם העברת מסר של הרתעה הן ליחיד והן לרבים, מתן ביטוי לפסול שבמעשה בעיני החברה, ואפשרת להטיל עונש מרתיע במידת הצורך. לא יפלא אפוא, שנכח עקרונות חשובים אלה, נקבע כי האפשרות לחרוג מהם תיעשה רק במקרים שהוגדרו "...יוצאי-דופן, בהם אין יחס סביר בין הנזק הצפוי לנאשם מן ההרשעה לבין חומרתה של העבירה" (עניין כתב).

עוד נקבע שהימנעות מהרשעה אפשרית בהצטברותם של שני תנאים: האחד, סוג העבירה מאפשר לוותר בנסיבות המקרה המסוים על ההרשעה, ובתנאי שהדבר לא יוביל לפגיעה מהותית בשיקולי ענישה אחרים. השני, כי על הרשעה לפגוע פגיעה חמורה בשיקום הנאשם, כאשר דרישת הפסיקה היא להוכחת קיומו של נזק קונקרטי שיפגע בסיכויי השיקום כתוצאה מההרשעה.

12. אשר לטיב הדרישה לקיומו של נזק קונקרטי, מוטלת על הטוען לביטול ההרשעה החובה להצביע על "פגיעה קשה וקונקרטית בסיכויי שיקומו", ועליו לבסס טענתו זו בתשתית ראייתית מתאימה. בעניין זה נקבע ש"אין די בהצגת הסכם עבודה, לפיו הרשעה בפלילים עשויה להשליך על תעסוקתו העתידית של המבקש" [רע"פ 7224/04 פרנסקי נ' מדינת ישראל, בפסקה 10 (10.11.2014)]. דברים ברוח זו נקבעו גם ברע"פ 9118/2012 פריגין נ' מדינת ישראל (01.01.2013), שם הודגש שלא ניתן לבסס את טענת הפגיעה הקונקרטית בדרך של העלאת אפשרויות תיאורטיות עתידיות [וראו גם: רע"פ 5018/18 בוזגלו נ' מדינת ישראל, פסקה 9 (21.10.2018); רע"פ 3589/14 לוזון נ' מדינת ישראל, פסקה 8 (10.6.2014); רע"פ 1097/18 בצלאל נ' מדינת ישראל, פסקה 9 (18.04.2018)].

13. עוד יש לציין שניסיונות שונים שנעשו בשנים האחרונות על מנת להגמיש את הכללים שנקבעו בפסיקה לצורך הימנעות מהרשעה, לקעקע את ההלכה הקיימת ואף להוביל לביטולה כליל, נדחו פעם אחר פעם על ידי בית המשפט העליון [רע"פ 6403/18 הרוש נ' מדינת ישראל, בפסקה 9 (28.11.2018); רע"פ 6819/19 סרוסי נ' מדינת ישראל, בפסקה 13 (28.10.2019); רע"פ 2327/19 אדוארדו נ' מדינת ישראל, בפסקה 11 (19.5.2019); רע"פ 1240/19 לוי נ' מדינת ישראל בפסקה 8 (24.3.2019); רע"פ 2937/20 וואלפא נ' מדינת ישראל (19.5.2020)].

14. ומן הכלל אל הפרט. מעשיו של הנאשם חמורים. הנאשם הפך את אחד מחדרי ביתו למעין מעבדה, בה גידל לא פחות מ-30 שתילי קנאביס באמצעות אביזרים רבים שכללו מזגן נייד, מאווררים, גופי תאורה, צינורות מים להשקיה וחומרי דישון. נוסף על כך החזיק במקומות שונים בדירה כחצי ק"ג נוספים של הסם בתפזורת. הציוד הרב מלמד הן על ההשקעה והן על ההוצאות שהיו כרוכות בהקמת המעבדה. אשר למטרת גידול הסם, אזכיר שנסיבה זו איננה חלק מיסודות העבירה. לצד האמור, ברע"פ 314/16 בן צבי נ' מדינת ישראל (22.2.2016) קבע בית המשפט העליון, כי גידול כמויות נכבדות של סמים מהווה נסיבה לחומרה ויש בה כדי להצביע על כך שהסמים גודלו שלא לצריכתו העצמית של המגדל. בענייננו, מספר השתילים (30) ומשקלם הכולל שהגיע לכדי 6.82 ק"ג, מקשים עד מאוד לקבל את טענת הנאשם לפיה גידל את הסם לשימושו העצמי בלבד. קושי נוסף טמון בעובדה שבנוסף לשתילים שגידל, הודה הנאשם שהחזיק בכמות נוספת של כחצי ק"ג סם בתפזורת, שלא לצריכה עצמית. למותר לציין שפוטנציאל הנזק שטמון בסם במשקל כולל של מעל 7 ק"ג הוא משמעותי.

15. ביחס לעבירות של סחר בסמים מסוכנים, קבע בית המשפט העליון לא אחת כי "אי הרשעה צריכה להיות נדירה שבנדירות, נוכח חומרתה - חוטא ומחטיא את הזולת" [רע"פ 873/12 פלוני נ' מדינת ישראל, (2.2.2012) וראו גם רע"פ 5478/19 לוי נ' מדינת ישראל (25.8.2019)]. בהינתן מספר השתילים וכמות הסם שגידל הנאשם, ובהתחשב בכמות הסם הנוספת שהחזיק, דומה שרציונל זה מתקיים גם בענייננו.

בשים לב לכל האמור, אין מדובר בעבירות קלות ערך, וויתור על הרשעת הנאשם בנסיבות בהן בוצעו אינו עולה

בקנה אחד עם התנאי הראשון שנקבע בעניין כתב.

16. נוכח המסקנה אליה הגעתי, ניתן היה לעצור את הדיון בנקודה זו. על אף האמור, מצאתי להתייחס בקצרה למבחן השני שנקבע בעניין כתב - הוכחת קיומה של פגיעה חמורה בשיקומו של הנאשם, שביטוייה בהוכחת נזק קונקרטי שייגרם לו כתוצאה מהרשעתו.

טענתו המרכזית של הנאשם היא שהותרת ההרשעה על כנה תוביל לאובדן מקום עבודתו, מהטעם שהוא נדרש לחתום במסגרתה על חוזים מול משרד הביטחון הדורשים אישור בדבר העדר עבר פלילי. תימוכין לטענתו זו ביקש הנאשם למצוא בעדותו של מעסיקו וכן בחוזה באנגלית, הכולל, לדבריו, דרישה מהמועמד להציג עבר פלילי נקי ב-7 השנים שקדמו לחתימתו.

17. לאחר שעיינתי בחוזה שצורף, לא מצאתי שיש בו כדי לתמוך בטענת הנאשם. בפסקה הרלוונטית העוסקת ב"בדיקות רקע לעובדים", צוין אמנם שאחד התנאים לצורך מתן גישה למידע חסוי לעובדים, הוא "גיליון רישום פלילי נקי", אולם לצורך סעיף זה הוגדר "גיליון רישום פלילי נקי" ככזה שאינו כולל הרשעות בעבירות המערבות "גניבת זהות" או "שימוש לרעה במידע רגיש" [נ/1, עמ' 2, פסקה 8(b)]. מאחר שעבירות שעניינן גידול סמים או החזקת סם שלא לצריכה עצמית אינן עונות על הגדרות אלו, דומה, לכאורה, שנשמטה הקרקע תחת טיעוני הנאשם בהקשר זה [לדיון מעמיק בסוגיית אפשרות מעביד או עורך מכרז לדרוש מהמועמד הצגת מידע בדבר עברו הפלילי, ראו פסק דינה של השופטת ד' ברק-ארז בע"א 8189/11 רפאל דיין נ' מפעל הפיס (21.2.2013) (להלן: עניין דיין)].

18. עוד יש לציין שעל אף שהנאשם עובד בחברה פרטית, נטען שהחברה עובדת מעת לעת עם גופים הקשורים למשרד הביטחון, ומשכך הוא נדרש לעמוד בתנאים הקבועים בחוזים ממשלתיים. תחילה אציין שמטעם הנאשם לא הוגש חוזה כלשהו של גוף ממשלתי שיש בו כדי לתמוך בטענתו. ואולם, גם לו היה מוגש חוזה כאמור, לא היה בו כדי לסייע לנאשם, שכן כבר נקבע בעבר ש"עברו הפלילי של מועמד לעבודה או מתמודד במכרז הוא שיקול רלוונטי, וכך גם חקירות תלויות ועומדות נגדו" [עניין דיין, פסקה 37]. ניתן להשוות את מצבו של הנאשם למצבו של נאשם העובד בעבודה הטעונה רישוי, לגביו נקבע, כי דבר הרשעתו ראוי שיהיה גלוי על מנת ששיקול הדעת בשאלה האם להמשיך להעסיקו, או האם לחדש את רישיונו, תיוותר בידי הגורמים המוסמכים [ראו והשוו: רע"פ 1240/19 לוי נ' מדינת ישראל, פסקה 8 (24.3.2019) רע"פ 5018/18 בוזגלו נ' מדינת ישראל, פסקה 9 (21.10.2018); רע"פ 923/19 פלונית נ' מדינת ישראל, פסקה 8 (2.4.2019); עפ"ג (מרכז) 68650-07-20 דורושנקו נ' מדינת ישראל, פסקה 9 (3.11.2020) (לא פורסם)]. מהאמור עולה שככל שמעשיו של הנאשם וסוג העבירות בהן הורשע, מהוות מכשול לקבלו לעבודה מסוימת, במנותק מהשאלה אם ההליך הפלילי הסתיים בדרך של הרשעה או ללא הרשעה, מן הראוי שהמעסיק או בעל המכרז יהיה מודע לכך, ואל לו לבית המשפט להיות שותף להסתרת פרט מידע זה [ראו והשוו: עניין טויר].

19. מעבר לאמור, הנאשם לא הניח תשתית ראייתית נוספת לפגיעה במקום עבודתו, ודי בכך כדי לדחות טענתו זו [ראו רע"פ 6756/14 בן חמו נ' מדינת ישראל, פסקה 10 (15.1.2015)]. עוד יש לזכור ש"נזק קונקרטי" אין משמעו בהכרח, שהנאשם לא יוכל להמשיך לעבוד באותו מקום עבודה שהוא מעוניין להמשיך לעבוד בו, אלא שלא יוכל למצוא

עבודה המתאימה לנתוניו" [ע"פ (ב"ש) 36257-09-20 מדינת ישראל נ' יפה טויזר (21.4.2021) (להלן: עניין טויזר)], טענה שלא הוכחה על ידי הנאשם.

20. נוכח כל האמור, מצאתי שעניינו של הנאשם אינו נכנס בגדר החריגים המצדיקים את ביטול הרשעתו.

קביעת מתחם העונש ההולם

21. קביעת מתחם העונש ההולם לאירוע הפלילי נעשית בהתאם לעיקרון ההלימה, היינו, קיומו של יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמתו של הנאשם, לבין סוג ומידת העונש המוטל עליו. לשם קביעת מתחם הענישה ההולם, בהתאם לעיקרון ההלימה, יש להתחשב בערך החברתי שנפגע, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנוהגת ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה.

הערכים החברתיים שנפגעו כתוצאה מהעבירות

22. במעשיו פגע הנאשם בערך החברתי שעניינו שמירה על שלום הציבור, בריאותו ובטחונו. בהקשר זה יש להזכיר את הנזק הישיר והעקיף הנגרם למשתמשים ולציבור בכללותו ואת הנחיתו הברורה של בית המשפט העליון להחמיר בענישת סוחרי הסמים [ראו למשל: ע"פ 972/11 מדינת ישראל נ' יונה, פסקה 4 (4.4.2012); ע"פ 2000/06 מדינת ישראל נגד ויצמן, פסקה 5 (20.7.2006); ע"פ 6747/11 מדינת ישראל נ' אבו רקייק, פסקה 9 (3.1.2013)].

בעפ"ג (ת"א) 46738-09-14 מדינת ישראל נ' צקבאשווילי (31.12.2014) עמד בית המשפט על "מקומה הערכי" של עבירת גידול סמים:

"גידול סמים לשיטתנו כמוהו, מבחינת החומרה, כסחר והפצת סמים. לא זו בלבד, אלא שבהינתן המציאות הנוכחית שבה גידול הסמים הפך להיות מכת מדינה יש להילחם בו בחומרה כאשר הביטוי לכך יהיה בהרמת רף הענישה. המגדלים והמפיצים מצויים באותו מקום עצמו מבחינה ערכית ומעשית גם יחד. שניהם גורמים לכך שכמות סם מוצאת דרכה לשוק הסמים הרואי ממילא. הגידול, הסחר והיבוא, תהא הדרך לכניסתו לשוק של הסם אשר תהא - המכורים לסמים עושים בעזרתו צעד נוסף במדרון הסמים ומי שאינו מכור עדיין, יכול ויעשה את הצעד הראשון והקריטי בדרך להתמכרות לסם. הפגיעה בערך המוגן היא אותה פגיעה. ספציפית באשר למעבדות סמים: לצערנו, שוב ושוב אנו נתקלים במקרים כדוגמת המקרה הנוכחי..." (ההדגשות אינן במקור - ע.מ.).

יפים לעניינו אף דברי כב' השופט י' עמית בע"פ 2596/18 זנזורי נ' מדינת ישראל, פסקה 8 (12.8.2018):

"ריבוי המקרים המובאים לפנינו בעת האחרונה - של גידול, ייצור והפקת קנבוס לשם הפצה ומכירה,

כמו גם הפצה ומכירה של קנבוס תוך שימוש באפליקציית ה'טלגראס', מעוררים את התחושה, הגם שאינה מגובה בסטטיסטיקה או במחקר אמפירי, כי המדיניות שבאה לידי ביטוי בחוק הסמים המסוכנים (עבירת קנס מיוחדת - הוראת שעה), התשע"ח-2018 (שתחולתו ביום 1.4.2019) - זלגה שלא בטובתה למחוזות אחרים. צרכנים ומשתמשים ואנשים נורמטיביים, שבעבר לא היו נכונים ליטול על עצמם סיכון להסתבך בעולם הפלילי, נכונים כיום לילך צעד נוסף ולהפוך למגדלים ולסוחרים בסם. זאת, מתוך תפיסה שגויה כי מדובר ב'סמים קלים', ובהינתן הטכנולוגיה המאפשרת מכירה והפצה קלה ו'סטריילית' של סמים. ברם, סחר בסמים הוא סחר בסמים. ידע כל מי שמהרהר בדרכים לעשיית כסף קל, כי מדיניות הענישה לא השתנתה ובית המשפט רואה בחומרה עבירות של סחר והפצה של סמים מסוכנים, גם סמים 'קלים', תוך הטלת ענישה משמעותית ומרתיעה. צרכנים ומשתמשים - ראו הוזהרתם."

23. לאור חומרתן הרבה של עבירות הסמים, הדגיש בית המשפט העליון בשורה של פסקי דין כי ככלל יש לבכר בעבירות אלו את שיקולי הגמול וההרתעה על פני שיקוליו האישיים של הנאשם [ראו ע"פ 1274/16 עווד נ' מדינת ישראל, פסקה 10 (6.10.2016); ע"פ 4592/15 פדידה נ' מדינת ישראל, פסקה לז (8.2.2016)]. הלכה זו יושמה לא אחת גם ביחס למגדלי סמים, גם במצבים בהם עברו הנאשמים הליך שיקומי [ראו למשל רע"פ 666/20 עמרם נ' מדינת ישראל (3.2.2020) (להלן: עניין עמרם); עפ"ג (מרכז) 76025-01-19 שובל ואח' נ' מדינת ישראל (15.7.2019) (להלן: עניין שובל)].

24. אשר לנסיבות ביצוע העבירות - הואיל ואלו פורטו בהרחבה בפרק העוסק בסוגיית ביטול ההרשעה, לא אשוב ואפרט, ודי אם אציין כי מדובר בעבירות מתוכננות מראש, בהן הנאשם היה המבצע היחיד. ממשקלם של הצמחים ומגודלם, כפי שעולה מ-1/ת, ניתן ללמוד שהנאשם גידל את הצמחים במשך פרק זמן ממושך. אשר על כן עצמת הפגיעה בערכים המוגנים היא בינונית.

מדיניות הענישה

25. על מדיניות הענישה הנוהגת ניתן ללמוד, בין היתר, מפסקי הדין שיפורטו להלן, שמרביתם בעלי נסיבות חמורות מענייננו. עוד ראוי לציין שבמקרים רבים מתוך הרשימה שלהלן, חרף מספרם הרב של השתילים (לעיתים למעלה מ-100), משקלם היה דומה למשקל השתילים שנתפסו אצל הנאשם, ולעיתים אף נמוך ממנו. יש להניח כי הדבר נובע מכך שבאותם מקרים נחשפה המעבדה בשלב מוקדם יחסית ולא מיצתה את הפוטנציאל הטמון בה. בהינתן שמספר השתילים מהווה פרמטר עדיף לחיזוי פוטנציאל הנזק הגלום בעבירה, יש לתת לכך ביטוי לצורך קביעת המתחם.

א. ברע"פ 2675/17 ארצי נ' מדינת ישראל (23.8.2017), אושר עונש מאסר של 9 חודשים (הכולל הפעלת מאסר מותנה) שהוטל על נאשם שהורשע, לאחר שמיעת ראיות, בגידול 148 שתילי קנאביס במשקל של 5.63 ק"ג נטו במקלט ביתו, בהחזקת סמים לצריכה עצמית ושלא לצריכה עצמית, וכן ציוד רב שנועד לגידול הקנאביס.

בית המשפט העליון לא מצא להתערב במתחם ענישה הנע בין 8 ל-18 חודשי מאסר לריצוי בפועל שנקבע על ידי הערכאה הדיונית.

ב. ברע"פ 7005/14 דגן נ' מדינת ישראל (30.11.2014), אושר עונש של 10 חודשי מאסר בפועל וענישה נלווית שנגזרו על נאשם שגידל בביתו קנאביס במשקל של כ-2.7 ק"ג (מספר שתילים לא ידוע), כאשר לטענתו הסם גודל לצריכתו העצמית עקב מצבו הרפואי. לנאשם עבר פלילי והתסקיר בעניינו לא היה חיובי.

ג. ברע"פ 6987/13 אברמוב נ' מדינת ישראל (21.10.2013), אושר עונש של 12 חודשי מאסר וענישה נלווית שהושתו על נאשם נעדר עבר פלילי שהורשע, על יסוד הודאתו, בגידול שתילי קנאביס (ללא שצוין מספר) במשקל של כ-10 ק"ג ממניע כלכלי, ובהחזקת אביזרים ששימשו אותו לגידול הסמים.

ד. ברע"פ 7009/20 ישראילוב נ' מדינת ישראל (6.12.2020) אושר עונש של 13 חודשי מאסר בפועל לנאשם שגידל בדירה ששכר שתילי קנאביס במשקל של 22 ק"ג (לא צוין מספר השתילים). בית המשפט העליון ציין בפסק הדין את מתחם הענישה שנקבע - 13-25 חודשי מאסר בפועל - ולא מצא להתערב במתחם או בעונש שהוטל על הנאשם.

ה. בעפ"ג (מרכז) 8650-04-15 שורץ נ' מדינת ישראל (22.12.2015), אושר עונש של 9 חודשי מאסר בפועל לנאשם שהורשע, על יסוד הודאתו, בגידול 146 שתילי קנאביס במשקל כולל של 2.69 ק"ג, תוך שימוש בציוד ייעודי. באותו מקרה אישרה ערכאת הערעור מתחם ענישה שנע בין 6 ל-24 חודשי מאסר שנקבע על ידי הערכאה הדיונית.

ו. בת"פ (ראשל"צ) 33663-09-16 מדינת ישראל נ' שובל ואח' (20.12.2018), נדרשתי למקרה בו גידלו שני נאשמים 98 שתילי קנאביס ו-315 ייחורים במשקל כולל של כ-5.5 ק"ג, והחזיקו עוד 172 גרם של סם מסוכן מסוג קנאביס בדירה ששכרו לשם כך, במשך כ-9 חודשים, תוך נטילת חשמל במרמה בשווי של למעלה מ-70,000 ש"ח. בנסיבות אותו מקרה, ובהתבסס על הפסיקה הנוהגת, מצאתי לקבוע מתחם עונשי הנע בין 10 ל-24 חודשי מאסר ולהעמיד את עונשם של הנאשמים על 10 חודשי מאסר. מתחם העונש שנקבע, כמו גם העונש שהוטל על הנאשמים, אושרו על ידי בית המשפט המחוזי [עפ"ג (מרכז) שובל ואח' נ' מדינת ישראל (15.7.2019) (להלן: עניין שובל)].

מטעם המאשימה הוגשו פסקי דין נוספים של בית המשפט העליון, המלמדים אף הם על מדיניות ענישה דומה:

ז. ברע"פ 7819/15 סלור נ' מדינת ישראל (22.5.2016) (להלן: עניין סלור) אושר עונש של 9 חודשי מאסר שהושתו על נאשם שהורשע בהתאם להודאתו בכך שגידל 45 שתילי סם מסוג קנאביס במשקל של כ-7.5 ק"ג, וזאת חרף הליך שיקומי שעבר. בית המשפט העליון ציין את מתחם העונש שנקבע בבית משפט

השלום, שעמד על 7-18 חודשי מאסר בפועל ולא התערב בו. נקבע כי עונשו של המבקש אינו חורג ממדיניות הענישה הנהוגה בעבירות כגון אלו, המחייבת, ככלל, השתת מאסר בפועל גם במקרים בהם מדובר בנאשמים שנטלו חלק בהליך שיקומי, או בעלי נסיבות אישיות מיוחדות.

ח. ברע"פ 513/21 יהושע נ' מדינת ישראל (4.3.2021) נדון עניינו של נאשם שהורשע בהתאם להודאתו בכך שגידל 60 שתילי סם מסוג קנאביס במשקל 10 ק"ג. בית המשפט המחוזי החמיר את עונשו של הנאשם והעמידו על 10 חודשי מאסר בפועל חלף עבודות של"צ בהיקף של 150 שעות שהושגו עליו בבית משפט השלום. בבית המשפט העליון נקבע כי עונש זה אינו סוטה ממדיניות הענישה המקובלת.

ט. ברע"פ 174/21 יהושע נ' מדינת ישראל (4.3.2021) נדון עניינו של נאשם שהורשע בהתאם להודאתו בייצור, הכנה והפקה של סם מסוכן וכן בהחזקת סם שלא לצריכה עצמית בכך שהקים מעבדה לגידול קנאביס בגדרה נתפסו בחזקתו 420 מכלים שהכילו סם מסוכן מסוג קנאביס במשקל כולל של כ-38 ק"ג. בית משפט השלום השית על הנאשם 9 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות ועונשים נלווים. במסגרת ערעור שהוגש על קולת העונש קבע בית המשפט המחוזי מתחם הולם הנע בין 15 ל-30 חודשי מאסר אך העמיד את עונשו על 12 חודשים, בין היתר בשל הליך שיקומי שעבר ולאורו של הכלל לפיו אין ערכאת הערעור ממצה את הדין עם הנאשם. העונש אושר על ידי בית המשפט העליון.

26. לא נעלמו מעיני פסקי הדין שהוגשו מטעם הנאשם. תחילה יש לציין שברובם המקריע של המקרים, לא נמנעו הערכאות הדיוניות מהרשעת הנאשמים, גם אם מצאו להסתפק בהטלת ענישה מקלה בדמות של"צ או מאסר מותנה. ואולם, החשוב לענייננו הוא שמרבית פסקי הדין שהוגשו אינם משקפים את רמת הענישה הנוהגת. כפי שציין בית המשפט המחוזי בעניין שובל, על אף קיומם של פסקי דין וגזרי דין מקלים יותר, בהם נגזרו על מגדלי סמים לעתים עונשי מאסר לריצוי בדרך של עבודות שרות, הרי ש"ענישה מקלה זו אינה בגדר הכלל, אלא אושרה במקרים של 'שיקום יוצא דופן' או 'דרמטי'... משיקולים של אחידות הענישה... או גובשה הסכמה על רקע מצב רפואי או משפחתי מורכב" (עניין שובל, פסקה 28, והפסיקה המוזכרת שם).

ואכן, עיון בגזרי הדין מעלה שבחלק מהמקרים המתוארים בהם, מספר השתילים היה קטן מהמקרה שלפנינו, או שמשקלם היה נמוך משמעותית. נוסף על כך, במרבית המקרים חרגו בתי המשפט ממתחם העונש ההולם בשל הליך שיקומי משמעותי וממושך או בשל מצב רפואי מורכב או בשל גילו הצעיר של הנאשם בעת ביצוע העבירות [עפ"ג (חי') 28110-10-15 מדינת ישראל נ' דוד (17.12.15); עפ"ג (חי') 49266-02-17 אוחיון נ' מדינת ישראל (16.3.2017); ת"פ (קריות) 19505-01-18 מדינת ישראל נ' כהן (12.4.2019); עפ"ג (חי') 26985-08-19 שטנפר נ' מדינת ישראל; ת"פ (ק"ג) 5341-07-19 מדינת ישראל נ' דהאן (17.2.2020); ת"פ (שלום י-ם) 24004-07-18 מדינת ישראל נ' חדד; ת"פ (כפ"ס) 2989-06-16 מדינת ישראל נ' זדה (17.10.2018)].

27. אשר על כן, בהתחשב בנסיבות ביצוע העבירות, כמפורט לעיל, משקלו של הסם מחד גיסא ומספר השתילים מאידך גיסא, האביזרים הרבים שנתפסו בדירה, כעולה מהצילומים הרבים, ובשים לב למדיניות הענישה הנוהגת בעבירות דומות, אני קובע כי מתחם העונש ההולם במקרה שלפניי נע בין 7 ל-18 חודשי מאסר בפועל.

28. טרם נתקדם בדיון, אני מוצא להעיר שהמתחם העונשי לו עתרה המאשימה בטיעוניה, קרי מתחם הנע בין 10 ל-36 חודשי מאסר, הוא מתחם התלוש מהמציאות המשפטית ודומה שיש בו כדי להחמיר עם הנאשם יתר על המידה בשים לב לנסיבות ביצוע העבירות. די בהתבוננות חטופה על פסקי הדין שהוגשו מטעם המאשימה עצמה כדי להבין את הפער האדיר בין רמת הענישה הנוהגת לבין עתירתה במקרה שלפנינו, כל זאת מבלי שהוצג כל טעם המצדיק זאת.

קביעת עונשו של הנאשם - נסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירות

29. הנאשם כבן 46, רווק נעדר עבר פלילי, עובד בתפקיד מנהל רשת מזה כ-8 שנים באותה חברה. הנאשם תיאר קשר קרוב מאוד לאמו שנפטרה בשנת 2016 ממחלת הסרטן, ומאז, לדבריו, הוא מתקשה להתאושש. חרף ילדותו המורכבת סיים הנאשם 12 שנות לימוד עם בגרות מלאה, ולאחר מכן שירת בצה"ל בתפקיד לוחם וסיים תואר ראשון בהנדסאות תכנה. בשנת 2018, במקביל לעבודתו בתחום המחשבים השקיע כשותף בפתיחת מסעדה ואיבד את כספו עם קריסתה. מאז שרוי הנאשם בחובות.

לדברי הנאשם בגיל 21 השתמש לראשונה בקנאביס ומאז השימוש היה מזדמן, עד אשר אמו חלתה, אז החל לצרוך את הסם לצדה באופן יומיומי שהעמיק לכדי התמכרות של ממש. בתסקיר הראשון מיום 3.1.2021 צוין כי הנאשם מבין את השפעות הסם והשלכות השימוש בו וכי הוא מבקש להשתלב בטיפול. הנאשם מסר כי מאז מעצרו בחודש יוני 2020 חדל להשתמש בסם. צוין כי לאחר שבדיקת שתן שמסר ביום 2.8.2020 נמצאה חיובית לשרידי סם, טען הנאשם כי ככל הנראה מדובר בשרידי סם ישנים שנותרו בגופו. בעצת סנגורו שב הנאשם על הבדיקה יום למחרת וזו נמצאה שלילית לשרידי סם. במסגרת הליך המעצר שולב הנאשם בקבוצת עצורי בית שנסגרה לאחר 4 מפגשים בשל משבר הקורונה וכן שולב בשירות רווחה עירוני המיועד למכורים נקיים (להלן: של"מ). שירות המבחן ציין כי לנאשם מוטיבציה להמשיך בטיפול וכי ההליכים המשפטיים מהווים גורם מרתיע עבורו.

הואיל ושירות המבחן התרשם כי הנאשם זקוק להליך טיפול משמעותי, נתבקשה דחייה בת 3 חודשים על מנת לבוא בהמלצה סופית בעניינו.

מהתסקיר המשלים מיום 24.3.2021 עולה כי בתקופת הדחייה התייצב מצבו של הנאשם. מדיווח שמסרה העו"ס המטפלת בנאשם בשל"מ, עלה כי הנאשם שמר על קשר יציב עם היחידה ונעזר בגורמי הטיפול, הגם שעלה קושי להרחיב את שעות הטיפול מחשש לפגיעה בפרנסתו. הנאשם מסר בדיקות שתן פעם בשבוע וכולן נמצאו נקיות מסמים. שירות המבחן התרשם כי הנאשם נרתם להליך הטיפול ועורך מאמצים לניהול אורח חיים תקין מתוך תחושת אחריות לשקם את מצבו הכלכלי והאישי. לפיכך העריך שירות המבחן כי הסיכון להישנות העבירות מצד הנאשם פחת. שירות המבחן ציין כי הוא ער לחומרת העבירות אולם במטרה לחזק את הכיוון השיקומי בו החל הנאשם, המליץ להעמידו בצו מבחן למשך שנה ולהשית עליו ענישה מוחשית בדמות צו של"צ בהיקף של 250 שעות, על מנת שיוכל להמשיך בעבודתו ובמקביל לרצות את עונשו. כן הומלץ להטיל על הנאשם קנס והתחייבות להימנע מעבירה.

30. הנה כי כן, מתסקירי שירות המבחן עולה שהנאשם מכה על חטא, מעוניין לתקן את דרכיו ולשוב לתפקוד נורמטיבי. כל אלו יזקפו לטובת הנאשם. לצד זאת, על אף האינטרס הציבורי הקיים בשיקום הנאשם, הרי שמדובר

בשיקול אחד מיני רבים שעל בית המשפט לשקול. במקרה שלפניי, דומה כי המלצת שירות המבחן להסתפק בצו מבחן ובצו של"צ, אינה הולמת את חומרת המעשים, והיא מהווה סטייה קיצונית לקולא ממתחם העונש ההולם, ללא עילה מספקת ובאופן שיש בו כדי לפגוע ביתר שיקולי הענישה. כפי שנקבע לא אחת, המלצת שירות המבחן כשמה כן היא - המלצה בלבד, כאשר על בית המשפט מוטל לראות את התמונה הכללית ולהתחשב גם ביתר שיקולי הענישה [רע"פ 8237/15 יצחק בן זקו נ' מדינת ישראל, פסקה 5 (2.12.2015)]. ודוק, חריגה משמעותית ממתחם הענישה בעבירות של סחר בסם או גידול מאסיבי, עד כדי וויתור על רכיב של מאסר בפועל, תעשה בדרך כלל מקום שהנאשם עבר הליך טיפולי ארוך טווח ורחב היקף, לא פעם בקהילה סגורה. זה המקום להזכיר את ההלכה לפיה כאשר עסקין בעבירות סמים, לרבות גידול סמים, נסיבותיו האישיות של הנאשם נסוגות מפני יתר שיקול הענישה ובראשם שיקולי הגמול וההרתעה [רע"פ 8695/19 חי פסו נ' מדינת ישראל (5.1.2020); רע"פ 6167/20 מיכאל כהן נ' מדינת ישראל (24.9.2020)].

31. לאור האמור, לאחר שנתתי דעתי להודאת הנאשם, המבטאת קבלת אחריות מצדו על מעשיו, וכן לנסיבותיו האישיות, לעברו הנקי, להליך הטיפולי אותו החל לעבור, ולעובדה שהוא עתיד לרצות עונש מאסר ראשון, הגעתי לכלל מסקנה כי על אף שאין מקום לסטות ממתחם העונש ההולם, ראוי למקם את עונשו של הנאשם בחלק התחתון שלו.

32. בהינתן מצבו הכלכלי של הנאשם, ועונש המאסר אותו עתיד לרצות, מצאתי להימנע מלהטיל עליו קנס, ולהסתפק תחתיו בהתחייבות.

33. אשר על כן, אני גוזר על הנאשם את העונשים הבאים:

א. 7 חודשי מאסר בפועל בניכוי הימים בהם היה נתון במעצר בין התאריכים 17.6.2020 - 18.6.2020.

הנאשם יתייצב לריצוי עונש המאסר בפועל במתקן כליאה "הדרים", או בכל מקום עליו יורה שב"ס ביום 21.6.2021, עד השעה 08:30 כשברשותו תעודת זהות ועותק מגזר הדין. מובהרת לנאשם האפשרות לתאם את כניסתו למאסר, כולל האפשרות למיין מוקדם, עם ענף אבחון ומיין של שב"ס, טלפונים 08-9787336; פקס 08-9193314; דואר אלקטרוני MaasarN@ips.gov.il.

ב. מאסר למשך 6 חודשים, אותו לא ירצה הנאשם אלא אם יעבור בתוך תקופה של 3 שנים ממועד שחרורו ממאסר על כל עבירה לפי פקודת הסמים המסוכנים מסוג פשע.

ג. מאסר למשך 1 חודש, אותו לא ירצה הנאשם אלא אם יעבור בתוך תקופה של 3 שנים ממועד שחרורו ממאסר על כל עבירה לפי פקודת הסמים המסוכנים מסוג עוון.

ד. פסילת רישיון נהיגה לתקופה של 6 חודשים, וזאת על תנאי שלא יעבור כל עבירה לפי פקודת הסמים המסוכנים במשך 3 שנים ממועד שחרורו ממאסר.

ה. הנאשם יתחייב להימנע בתוך תקופה של 3 שנים מיום שחרורו ממאסר מלבצע עבירה לפי פקודת הסמים המסוכנים מסוג פשע, וככל שיבצעה ישלם סך של 3,000 ש"ח.

34. ניתן בזאת צו כללי למוצגים. הסמים וציוד המעבדה יושמדו.

35. ערבויות והפקדות שניתנו במסגרת תיק זה, או באחד או יותר מהליכי המעצר הקשורים אליו, ישמשו לצורך הבטחת התייצבות הנאשם לריצוי עונש המאסר. עם תחילת ריצוי עונש המאסר, יושב הכסף לידי הנאשם, כפוף לכל מניעה חוקית אחרת, לרבות עיקול.

36. המזכירות תעביר העתק מגזר הדין לשירות המבחן.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי מרכז - לוד בתוך 45 ימים.

ניתן היום, כ"ח אייר תשפ"א, 10 מאי 2021, במעמד הצדדים.